

8. Bertholet, N., & Cunningham, J. A. (2021). Information technology and addiction science: promises and challenges. *Addiction science & clinical practice*, 16(1), 7. <https://doi.org/10.1186/s13722-021-00216-y> [in English].
9. Lin, T. Y., Lin, C. T., Chen, K. M., & Hsu, H. F. (2021). Information technology on hand hygiene compliance among health care professionals: A systematic review and meta-analysis. *Journal of nursing management*, 29(6), 1857–1868. <https://doi.org/10.1111/jonm.13316> [in English].
10. Schmitz P. (2018). Information technology for brain banking. *Handbook of clinical neurology*, 150, 157–165. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-63639-3.00012-8> [in English].
11. Lunhol, O. M., Sukhovirska, L. P., Zadorozhna, O. V., & Kovalenko, P. H. (2020). The effectiveness of implementing "Heart-lung machine Sorin C5" software product in the educational process of medical university. *Information Technologies and Learning Tools*, 76(2), 250–263. <https://doi.org/10.33407/itlt.v76i2.3174> [in English].
12. Chelongar, K., & Ajami, S. (2021). Using active information and communication technology for elderly homecare services: A scoping review. *Home health care services quarterly*, 40(1), 93–104. <https://doi.org/10.1080/01621424.2020.1826381> [in English].
13. Abuvatfa, S. I., Bolilyi, V. O., Lunhol, O. M., & Sukhovirska, L. P. (2021). Use of Sectra Virtual Dissection Table in the educational process. *Information Technologies and Learning Tools*, 83(3), 49–59. <https://doi.org/10.33407/itlt.v83i3.3798> [in English].
14. Haborets, O. (2020). Zmist informatsiinykh tekhnolohii v systemi fakhovoi pidhotovky maibutnikh likariv [The content of information technologies in the system of professional training of future doctors]. *Naukovi zapysky. Vyp. Seriia: Pedahohichni nauky. Kropyvnytskyi: RVV KDPU im. V. Vynnychenka* [in Ukrainian].
15. Gaborets, O. (2018). Use of the data basis for solving medical problems. Proceedings of XXII International scientific conference «Practical applications of research findings in Ukraine and worldwide». Morrisville, Lulu Press. P. 10–15. [in English].
16. Sukhovirska, L. P., Lunhol, O. M., & Zadorozhna, O. V. (2019). Systems of virtual laboratory works on biophysics as a means of implementing the principle of professional orientation of student training. *Information Technologies and Learning Tools*, 70(2), 141–154. <https://doi.org/10.33407/itlt.v70i2.2657> [in English].
17. Pyshnohub, M. (2021). The use of information technologies in the study of English in the specialty 221 "Dentistry" (on the example of a mobile application Kahoot!)» (in Ukrainian and English). Kropyvnytskyi. Ukraine. [in Ukrainian and in English].

DOI <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-2-22>

МІЖРЕГІОНАЛЬНА КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ

Герман Маслівець,

аспірант кафедри регіональної політики

*Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)*

ORCID ID: 0000-0001-5254-7946

german28041996@gmail.com

Наталія Гринчук,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри регіональної політики

*Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)*

ORCID ID: 0000-0002-8516-2417

grynchuknm@gmail.com

Анотація. Процеси розширення впливу регіональних суб'єктів на світовому ринку призвели до суттєвих змін не тільки в підходах, методах та інструментах управління і регулювання міжнародних економічних відносин, але і самій регіональній економічній політиці, що здійснюється в країнах. Регіональна економічна політика вже не є інструментом суто внутрішньої економічної політики держави і перетворилася на інструмент управління, який в значній мірі відповідає за конкурентоспроможність країни. Цей новий статус обумовлений також тим фактом, що регіон в порівнянні з національною економікою володіє значно більш адаптивним потенціалом в плані зміни зовнішніх умов і меншою інерційністю в процесі розвитку. Це є логічним способом концентрації факторів виробництва в порівняно короткий період часу, створюючи необхідні умови для впливу масштабів виробництва, агломерування, кластеризації на що в значній мірі впливає конкурентоспроможність території і діючих в ній економічних суб'єктів.

Ключові слова: конкурентоспроможність, міжрегіональна конкуренція, управління конкурентоспроможністю регіону, конкурентні переваги, економічний потенціал регіону.

INTERREGIONAL COMPETITION AS A WAY TO INCREASE THE COMPETITIVENESS OF THE REGION

Herman Maslivets,

*Postgraduate Student at the Department of Regional Policy of the Educational and Scientific Institute
of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)*
ORCID ID: 0000-0001-5254-7946
german28041996@gmail.com

Nataliia Grynychuk,

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Regional Policy of the Educational and Scientific Institute of Public
Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)*
ORCID ID: 0000-0002-8516-2417
grynychuknm@gmail.com

The processes of expansion of regional actors in the world market have led to significant changes not only in approaches, methods and tools for managing and regulating international economic relations, but also in the framework of regional economic policies implemented in countries. Regional economic policy is no longer an instrument of purely domestic economic policy of the state and has become a management tool that is largely responsible for the country's competitiveness. This new status is also due to the fact that the region, compared to the national economy, has a much more adaptive potential in terms of changing external conditions and less inertia in the development process. This is a broad way of concentrating factors of production in a relatively short period of time, creating the necessary conditions for the impact of the scale of production, the influence of agglomeration, which is significantly affected by the competitiveness of the territory and the economic entities operating in it.

Key words: competitiveness, interregional competition, regional competitiveness management, competitive advantages, economic potential of the region.

Постановка проблеми. Для того щоб визначити необхідні передумови і висвітлити рушійні сили регіоналізації та глобалізації в їх історичному розвитку і на нинішньому етапі, а також визначити теоретичні передумови для розвитку конкурентоспроможних відносин, необхідно більш детально висвітлити методологічні положення цього дослідження. Як представляється, процеси регіоналізації та глобалізації, що відбуваються в сучасній світовій економіці, а також конкурентні відносини між її суб'єктами, мають прогнозований вплив на національному, регіональному та місцевому (місцевому) рівнях. З урахуванням їх взаємозалежності та динамізму можна сказати, що вони мають діалектичну і синергетичну основу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним базисом дослідження послужили праці вітчизняних і зарубіжних авторів, присвячені проблемам функціонування та розвитку регіональної економіки як цілісної системи, підвищенню конкурентоспроможності регіонів, дослідження впливу інституційних чинників на регіональну економіку.

Значний внесок у створення сучасної парадигми регіонального розвитку та вирішення проблеми підвищення конкурентоспроможності регіону внесли такі вчені, як Дж. Бекаттіні, Р. Каманьї, П. Кругман, А. Маршалл, М. Портер, І. Данилов, Н. Калюжнова, Ю. Полшков, С. Растворцева, Л. Чайникова, Л. Шеховцева, та інші. Теоретичні основи дослідження інституційних чинників склали роботи зарубіжних вчених, в числі яких І. Ансофф, Т. Веблен, У. Гамільтон, П. Друкер, Р. Коуз, Д. Норт, О. Вільямсон та ін. Аналіз формування та розвитку інститутів, впливу інституційних факторів на регіональну економіку пов'язаний з роботами таких вчених, як С. Глазьева, Т. Ігнатової, Д. Львова, В. Тамбовцева, А. Шастітко та ін.

У той же час, залишилися недостатньо розробленими питання методичних підходів до формування сценаріїв просторового розвитку в довгостроковому періоді, які враховують зовнішні та внутрішні виклики та обмеження просторового розвитку, оцінки регіональних ризиків соціально-економічного розвитку, прогнозні оцінки ймовірного стану соціально економічного потенціалу в територіальному розрізі, прогнозні оцінки конкурентних позицій України в світовому господарстві і в регіонах світу.

Методи дослідження. Для забезпечення концептуальної цілісності дослідження використані методи: теоретичного узагальнення, порівняння, аналізу та систематизації.

Метою даної статті є дослідження міжрегіональної конкуренції та підвищення рівня конкурентоспроможності регіону.

Виклад основного матеріалу. Діалектична основа підпорядкування процесів глобалізації і регіоналізації відповідає об'єктивним законам суспільного розвитку (законам єдності і боротьби протилежностей, переходу кількості в якість і ін.). Синергетична ж основа цих процесів дозволяє враховувати ті їх особливості, які не піддаються (або не в повній мірі піддаються) трактуванню, виходячи з діалектичної точки зору.

Особливостями глобалізації та регіоналізації можна назвати нелінійність, нестабільність, нестійкість, циклічність, багатоваріантність, невизначеність і неоднозначність результатів тощо. Процеси глобалізації та регіоналізації характеризуються суперечливістю, що виявляється в одночасній наявності як еволюційних, так

і коеволюційних змін і тенденцій. Наявність діалектичної та синергетичної основ розвитку, взаємообумовленості та взаємовпливу процесів регіоналізації та глобалізації, дозволяє використовувати діалектичний і синергетичний підходи як відповідні методологічні концепції до їх дослідження і характеристики.

Найбільш звичний і ефективний діалектичний підхід становить основу практично будь-якої сучасної наукової методології (зокрема, в рамках запропонованого ще К. Марксом основного методологічного підходу економічної науки – діалектичного матеріалізму). Однак і він сьогодні потребує вдосконалення в результаті якісної зміни факторів виробництва. Зокрема, це стосується зниження значимості фактору ручної праці у створенні матеріальної вартості, його фактичної заміни працею машин, і збільшення значущості інтелектуальної праці та інформації у створенні вартості (не обов'язково вираженої матеріально). З синергетичним підходом справа йде ще складніше. Синергетика розглядається як міждисциплінарний напрям наукових досліджень, завданням якого є пізнання принципів самоорганізації різних систем, отримала наукове визнання і розвиток у другій половині ХХ століття (Kramarenko I. S., 2020: 15).

У зв'язку з ускладненням структури і характеру взаємодії соціально-економічних і виробничо-технологічних систем і процесів, а так само у зв'язку з формуванням глобальної економічної системи, методологічна позиція та інструментарій синергетичного підходу виявилися в більшій готовності (в порівнянні з діалектичним підходом) сприймати, досліджувати та інтерпретувати структурні зміни, що відбуваються. З точки зору спадкоємності синергетичний підхід часто розглядається як розвиток міждисциплінарного використання основного підходу діалектики – системного підходу.

У той же час синергетичний підхід відкриває нові можливості і перспективи для вивчення сучасних процесів економічного розвитку та взаємодії соціально-економічних систем. Перший – це можливість вивчення систем, їх взаємодії і процеси всередині них, використовуючи інструменти кібернетики, з тим щоб можна було досліджувати і моделювати внутрішні і зовнішні зв'язки, проблеми організації систем з використанням принципу зворотного зв'язку (принцип причинно-наслідкових зв'язків), як негативних (саморегулюючих), так і позитивних.

В даний час не заперечується необхідність перебудови, якісної зміни спеціалізації і диверсифікації економіки України та економіки українських регіонів. У цій ситуації основна мета полягає в скороченні частки сировинних і низькотехнологічних секторів у репродуктивній структурі економіки. Ця мета є наразі головною. Конкурентоспроможність економіки країни та її регіонів значною мірою залежить від вирішення цього завдання. Саме тому на найвищому політичному рівні країни було розпочато реалізацію стратегії модернізації та технологічного розвитку української економіки.

Однак при розгляді питання про появу нової системної моделі економіки в якості інструменту підвищення своєї конкурентоспроможності як головної мети модернізації слід розуміти, що її можна досягти лише на основі комплексного підходу, в рамках якого особлива увага приділяється різним напрямкам процесу модернізації. Синергетичний підхід дозволяє логічно пов'язати основні напрямки модернізації:

1. Напрямок відновлення виробництва (структура, обладнання, технологія) і удосконалення встановленої структури промислових відносин, виробничих і технологічних ланцюжків.

2. Напрямок оновлення нормативної бази шляхом розробки нових стандартів і вимог для організації виробництва і технічного обслуговування, технічних стандартів, показників якості тощо (або їх «імпорту» з інших систем – міжнародного співтовариства, країн і регіонів), що забезпечують рівні умови конкуренції.

3. Напрямок удосконалення організаційних структур і методів управління та їх орієнтація на досягнення нової якості управління процесом соціально-економічного розвитку.

4. Напрямок перетворення традиційних цінностей і мотивацій, досягнення їх нових характеристик і нової «філософії» управління, адекватних новому стану економіки і суспільства (Dikan V. L., Ноор А. V., 2017: 14).

Напрями модернізації (або напрями формування нової системної моделі економіки та управління) можуть бути сформульовані на основі класичного трактування терміну «модернізація». Під модернізацією розуміються взаємообумовлені суспільні процеси у всіх соціальних і економічних інститутах, що супроводжують процес індустріалізації і характеризуються:

- 1) зростанням спеціалізації та диференціації праці;
- 2) формуванням відповідних політичних інститутів сучасного типу;
- 3) відкритою стратифікаційною системою;
- 4) високою мобільністю;
- 5) ослабленням і зміною традиційних цінностей (Levkovsky O. V., 2017: 79).

Інше визначення терміну «модернізація» – більш глибоке – наведено у великому економічному словнику: «... удосконалення, поліпшення, оновлення об'єкта, адаптація його до нових вимог і нормам, технічним умовам, показникам якості» (Yakovenko R. V., 2015: 34).

З точки зору синергізму напрямки модернізації, засновані на осмисленому аналізі різних підходів до визначення терміну, повинні розглядатися як взаємопов'язані і послідовні напрямки для формування нової моделі економіки і управління (на світовому та регіональному рівнях). Для забезпечення конкурентоспроможності в умовах глобалізації та динамічного середовища модель повинна відповідати вимогам сумлінності, гнучкості, адаптованості, мобільності та ряду інших імперативних вимог.

Тому системна модель самого процесу модернізації повинна розглядатися як загальна теоретична модель підвищення конкурентоспроможності, що може бути застосовна як до макроекономічних (країн, регіону), так і до мікроекономічних утворень (промисловості, фірм). Крім того, ця теоретична модель може стати основою для нової моделі регіональної економічної політики, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності регіону.

Зміна структури економіки вимагає зміни організаційних структур, методів і інструментів управління соціально-економічними процесами. «Однобокість» проведеної економічної політики, що залежить від її цільової спрямованості та механізмів реалізації, може призвести до спотворення системної моделі модернізації та підвищення конкурентоспроможності.

Прийнято виділяти три типи системної моделі модернізації – модель імпортозамінної модернізації, модель наздоганяючої модернізації, модель «органічної» модернізації (Dmitrieva V. O., 2010: 164).

Перша модернізація полягає в стимулюванні імпортоорієнтованих галузей шляхом перерозподілу і концентрації обмежених внутрішніх ресурсів та їх розвитку. У той же час слід розуміти, що концентрація економічних ресурсів у вузькій сфері діяльності, як правило, супроводжується жорсткою централізацією управління і підвищенням ролі держави в економіці. Така політика може призвести до створення спеціалізованого імпорто орієнтованого сектору економіки під державним контролем і захистом протекціоністськими заходами, які розглядаються в якості інструментів для створення конкурентних переваг. В цих умовах неможливо створити довгострокові конкурентні переваги і розгорнути механізми саморегулювання та розширити систему самоуправління.

Конкуренція повинна розглядатися як найбільш важлива форма економічних відносин у відкритій ринковій кон'юнктурі у світовій економічній системі. У той же час існування безлічі економічних суб'єктів, кожен з яких має свої власні інтереси (аж ніяк не сумісні з іншими суб'єктами), а також широке розмаїття форм і способів взаємодії, слід розглядати як передумови для розвитку конкурентоспроможних відносин. Конкуренцію слід розглядати не тільки як особливу форму економічних відносин, але і як важливий стимулюючий фактор для суб'єкта у відносинах.

Положення про те, що конкурентні відносини між територіями (так само, як і в промисловості та на товарних ринках) ґрунтуються на моделі монополістичної конкуренції, надаючи потенційним клієнтам (окремим особам і компаніям) широкий вибір в області їх інтересів та спеціалізації. Для підтвердження цього й виявлено характеристики та властивості моделі монополістичної конкуренції щодо території.

На відміну від конкуренції, яка повинна розглядатися в якості абсолютного поняття, поняття конкурентоспроможності має відносну цінність (тобто конкурентний об'єкт або суб'єкт може порівнюватися тільки з іншим об'єктом або суб'єктом і на дискретний період часу). З цієї точки зору конкурентоспроможність можна розглядати як певну властивість (або набір властивостей) об'єкта, який може бути реалізований або не реалізований на практиці.

З урахуванням цієї важливої риси категорії «конкурентоспроможність» управлінський фактор (або «інституційний потенціал») має важливе значення для створення та підтримки конкурентоспроможності регіону. Як зазначає І.Дегтярьова, «конкурентоспроможність території більшою мірою визначається не наявністю об'єктивних факторів і припущень (а саме: в першу чергу), а також якістю управління та високим «інституційним потенціалом», що дозволяє їм створювати вторинні фактори і передумови для розвитку території, а також стійкі конкурентні переваги» (Degtyareva I. O., 2011: 63).

Оцінка впливу глобалізації та регіоналізації (мікрорегіоналізації) на розвиток конкурентних відносин між макроекономічними суб'єктами дозволила сформулювати наступні висновки:

Глобалізація виступає в якості одного з важливих факторів, що визначають конкурентоспроможність території, виводячи на перший план його здатність створювати привабливі умови для розширеного відтворення капіталу, вбудовуватися в ланцюжки доданої вартості на основі наявних внутрішніх ресурсів і зовнішніх можливостей.

Поглиблення міжнародного поділу праці та спеціалізації територій призводить до того, що в глобальному масштабі конкуренція все більше поступається місцем різним формам взаємовигідного співробітництва. Отже, характер конкуренції змінюється від зовнішньої конкуренції (що передбачає наявність зовнішнього суперника) до конкуренції внутрішньої (що складається між організаційними потенціалами територій і способами використання економічних ресурсів).

Активне включення регіону в процес глобалізації змушує його шукати чинники і інструменти, які дозволили б забезпечити унікальність його пропозиції, диференціювати його від пропозицій інших територіальних суб'єктів. Найчастіше такі внутрішні приховані джерела зростання закладаються в основу стійких конкурентних переваг регіону, забезпечуючи його конкурентоспроможність.

Країни і регіони, вступаючи в процес регіональної інтеграції, створюють між собою сприятливі умови для торгівлі і руху факторів виробництва, що відбивається на підвищенні загального рівня їх конкурентоспроможності.

Мікрорегіоналізм, як інструмент підвищення конкурентоспроможності регіону, здатний виступити в якості катализатора, що сприяє формуванню і розвитку регіональних виробничих кластерів, їх залученню в міжнародні виробничі, фінансові та торгові логістичні мережі (Levkovsky O. V., 2017: 80).

Шляхом створення сприятливих умов для ефективної інтеграції окремого свого регіону в систему світогосподарських зв'язків країна здатна вбудуватися в глобальні ланцюжки додавання вартості, отримати від цього достатній стимул для розвитку своєї економіки і підвищення конкурентоспроможності.

Тісна взаємодія процесів глобалізації та регіоналізації створює сприятливі умови і можливості для розвитку міжрегіональної конкуренції, формуючи безліч диференційованих ринкових ніш навіть для малих регіонів, не здатних достатньо «голосно» заявити про свої конкурентні переваги та інтереси на глобальному рівні.

В умовах багатоваріантності вибору, невизначеності розвитку і неоднозначності результатів реалізації управлінської програми найбільш глибоко зрозуміти суть змін, що відбуваються в соціально-економічній системі допомагає саме синергетичний методологічний підхід. Його порівняння з діалектичним підходом при дослідженні процесу розвитку, як динамічного процесу, дозволило сформулювати і виділити сьогодні основні положення двох

підходів до управління розвитком соціально-економічних систем – традиційного та інноваційного. Перший орієнтований на розвиток системи на основі адаптації свого і чужого позитивного досвіду (модель стандартизації); другий – на розвиток системи на основі передбачення загальних тенденцій (модель лідерства) (Kvasha O. P., 2019: 97).

Використання синергетичного методологічного підходу стосовно до регіону як суб'єкта конкурентних відносин дозволяє ввести в дослідження гіпотезу про вплив процесів глобалізації та регіоналізації на здатності саморегулювання та саморозвитку соціально-економічної системи через досягнення нею нових рівноважних станів.

Міжрегіональна конкуренція є сьогодні не тільки формою економічних відносин, але також важливим стимулюючим фактором регіонального розвитку, змушуючи їх знаходити шляхи і механізми диференціації, розробляти унікальні комбінації факторів виробництва в регіоні і пропонувати потенційним клієнтам унікальні пропозиції. Це, в свою чергу, дозволяє не тільки стверджувати, що завдання підвищення глобальної конкурентоспроможності регіону в даний час стає ключовим завданням регіональної економічної політики, а й веде до важливих наукових і теоретичних висновків. Зокрема, внаслідок трансформації самої суті міжрегіональної конкуренції вона все частіше стає монополістичною конкуренцією, перемога якої значною мірою пов'язана з пошуком і створенням унікальних конкурентних переваг, унікальних регіональних продуктів і пропозицій для потенційних клієнтів території (Bakhur N. V., 2020: 46).

Таким чином, джерелом підвищення конкурентоспроможності регіону є ефективність організаційної та управлінської діяльності в регіоні, яка в практичному плані здійснюється в рамках регіональної економічної політики. Сучасний регіональний економічний і соціальний розвиток відбувається в умовах все більш конкурентоспроможного регіону, що дозволяє створити сприятливі умови для підприємницької діяльності та підвищити якість життя населення. Ще однією з важливих проблем сучасної України є значна диференціація темпів економічного розвитку в українських регіонах. Ринкові умови також змінили розуміння регіональної політики, що проводиться державним центром і самими регіонами (Timofeeva S., 2016: 514).

Кінцевою метою будь-якої економічної системи є підвищення рівня і якості життя населення. Це підвищує важливість не тільки економічних і соціальних факторів, а й конкурентних аспектів регіонів. В умовах нестабільної економічної обстановки, яка ускладнюється наслідками світової фінансової кризи, конкурентоспроможність є вирішальним фактором, який може забезпечити новаторство України в цілому і стратегічний розвиток її регіонів. Якщо ж говорити про ситуацію, яка склалася в регіонах України у зв'язку з російською військовою агресією, то вбачається, що використання їх конкурентних переваг сприятиме їх відновленню, як і відбудові всієї країни.

В даний час проблеми регіонів країн, що розвиваються, і конкурентоспроможності цих регіонів повинні бути одним з найбільш важливих пріоритетів в області розвитку. Таким чином, у процесі формування політики регіону слід повною мірою враховувати розуміння регіональної конкурентоспроможності та особливостей регіонального економічного розвитку.

Перехід української економіки від експорту до інноваційного соціальноорієнтованого розвитку підвищить конкурентоспроможність української економіки за рахунок розширення її порівняльних переваг, використання нових джерел економічного зростання і поліпшення добробуту (Degtyareva I. O., 2011: 63).

При розгляді суті, цілей, завдань і організаційних особливостей розробки і здійснення регіональної економічної політики, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності регіону, можна зробити ще один важливий висновок. Це стосується того факту, що складне завдання забезпечення конкурентоспроможного керівництва регіону в області міжрегіональної конкуренції немислима без здійснення структурних змін у економіці регіону. Це означає, що регіональна економічна політика повинна бути структурованою за своїм характером. Вона повинна бути побудована таким чином, щоб створити умови, з одного боку, для ініціювання структурних змін в економічній та регіональній сферах, а з іншого для швидкої адаптації регіону до змін у факторах і умовах зовнішнього середовища.

Процес удосконалення державної регіональної політики в країнах (у тому числі в Україні), поряд з делегуванням регіональним органам достатніх повноважень для незалежного формування власних стратегій розвитку, вибір інструментів і механізмів їх здійснення та вдосконалення системи економічної незалежності сприяють активній інтеграції регіонів в макро- і мікрорегіоналізаційні процеси. Це, в свою чергу, ще більш посилює важливість регіональної економічної політики як інструменту управління, який виходить далеко за межі адміністративних кордонів конкретного регіону. Сам процес мікрорегіоналізації з цієї точки зору також слід розглядати в якості інструменту підвищення конкурентоспроможності регіону. Вона може служити каталізатором для формування та розвитку регіональних виробничих комплексів та їх інтеграції в національні та міжнародні виробничі, фінансові та торговельні системи логістичного забезпечення.

Висновки. Отже, витoki підвищення конкурентоспроможності регіону лежать в ефективності організаційно-управлінської діяльності в регіоні, яка в практичному плані реалізується за допомогою регіональної економічної політики. В результаті цих процесів розширення впливу регіональних суб'єктів на світовому ринку призвело до суттєвих змін не тільки в підходах, методах та інструментах управління та врегулювання міжнародних економічних відносин, але і в рамках регіональної економічної політики, здійснюваної в країні. У цьому контексті ще один важливий висновок полягає в тому, що в сьогоднішньому контексті регіональна економічна політика вже не є інструментом суто внутрішньої економічної політики держави і перетворилася на інструмент управління, який в значній мірі відповідає за конкурентоспроможність країни. Цей новий статус обумовлений також тим фактом, що кожен регіон у порівнянні з національною економікою володіє значно більш адаптивним потенціалом в плані зміни зовнішніх умов і менш інерційний в процесі розвитку. Концентрація факторів вироб-

ництва за порівняно короткий період часу, створення необхідних умов впливатимуть на масштаби виробництва, створення кластерів, агломерацій, від яких значною мірою залежить конкурентоспроможність території та діючих у ній економічних суб'єктів.

References:

1. Bakhur N. V. (2020) Instrumenty finansovogo stymulyvannya rozvutky regioniv ta gromad pry detsentralizatsii [Tools for financial incentives for the development of Regions and communities with decentralization]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy]. No. 9. pp. 43-50.
2. Degtyareva I. O. (2011) Regionalna konkurentsia: sutnist, evolytsiina zymovlenist i tendentsii rozvytku [Regional competition: essence, evolutionary conditionality and development trends]. *Zb. nauk. pr. «Aktualni problem derjavnogo upravlinnya»* [Zb. nauk. pr. «Actual problems of Public Administration»]. No. 2 (40). pp. 59-64.
3. Dikan V. L., Hoop A. V. (2017) Ukraina v globalnoi mirosisteme: osobennosti I posledstviya gosudarstvennoi ekonomicheskoi polityky [Ukraine in the global world system: features and consequences of state economic policy] *Visnyk ekonomiky transporty i promuslovosty* [Bulletin of transport and Industrial Economics]. Output. 59. pp. 11-19.
4. Dmitrieva V. O. (2010) Sustematuzatsiya ponyattya «konkurentospromojnist regionu» [Systematization of the concept of «regional competitiveness»] *Ekonomika I upravlinnya* [Economics and management]. No. 3-4. pp. 160-167.
5. Kvasha O. P. (2019) Regionalna polityka Ukrainy na shlyahu ii adaptatsii y ramach evrointegratsiinogo vektoru Ukrainy [Regional policy of Ukraine on ways to adapt it within the framework of the European integration vector of Ukraine] *Visn. Mariupol. derj. un-tu. Seria: Istoriya. Politologiya: zb. nauk. pr.* [VISN. Mariupol. Gos. UN-Tu. Series: History. Political science: sat. nauk. pr.]. Output. 25. pp. 94-101.
6. Kovalskaya S. T., Martynova I. M. (2015) Zastosuvannya suchasnyh modelei upravlinnya [Application of modern management models] *Ekonomika, menedjment, finansy: teoretychni aspekty rozvytku*. Materialy naucovo-practychnoi konferentsii (m. Kyiv. 13-14 bereznya 2015 r.). Kyiv: Analitychnyi tsentr «Nova economica» [Economics, management, finance: theoretical and practical aspects of development: Proceedings of the scientific and practical conference (Kiev, March 13-14, 2015). Kiev: Analytical Center «New Economy»]. 2015. P. 2. pp. 126-129.
7. Kramarenko I. S. (2020) Metodychni pidhody do otsinky upravlinnya investytsiinym potentsialom regiony [Methodological approaches to assessing the management of investment potential in the region] *Dniprov. derj. agrar.-econ. un-t.* [Dnipro. Gos. agrarian-economy. UN-t]. No. 10. pp. 13-21.
8. Levkovsky O. V. (2017) Mijnarodni indycatory otsincy innovatsiinogo potentsialu Ukrainy ta iogo realizatsii [International indicators for assessing the innovation potential of Ukraine and its implementation] *Intelect XXI* [Intelligence XXI]. No. 4. pp. 78-82.
9. Timofeeva S. B. (2016) Konkurentni perevagy regionu ta vplyv na nuh parametriv regionalnoi infrastruktury [Competitive advantages of the region and the impact of regional infrastructure parameters on them] *Globalni ta natsionalni problem ekonomiky* [Global and national economic problems]. Output. 9. pp. 512-515.
10. Yakovenko R. V. (2015) Tlumachnui anglo-ukrainskii slovnuk ekonomichnih terminiv z elementamy teorii ta problematyky. Dudactchnui dovidnyk [Explanatory English-Ukrainian Dictionary of economic terms with elements of theory and problems. Didactic reference book]. Kirovograd: vudavets Lusenco V. F. [Kirovograd: publisher V. F. Lysenko]. 130 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-2-23>

UKRAINIAN-POLISH AND ITALIAN CULTURAL CONNECTIONS IN THE 15TH CENTURY

Ruslana Mnozhynska,

*Candidate of Philosophy Sciences, Associate Professor
of the Kyiv National University of Technology and Design (Kyiv, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0001-8459-3496
ruslanamnozhynska@gmail.com*

Abstract. Based on factual material, the article examines the connections between the famous Italian humanist Philippus Callimachus (1437–1496) and Grigoriy Sanotsky (1406–1477), Archbishop of Lviv, professor of the Krakow Academy, Renaissance humanist. Sanotskyi was the founder of the first humanist circle in Ukraine, which also included Callimachus, who left memories of communication with Hryhoriy Sanotskyi. Callimachus highly valued the intelligence and knowledge of Grigoriy Sanotskyi. Having met him, the Italian humanist was very surprised to meet in the north a person who is so deeply familiar with philosophy and adheres to advanced views. Grigoriy Sanotsky's talent, like that of all Renaissance humanists, was unparalleled and multifaceted. But it appeared, formed and developed not without the influence of the surrounding environment, a circle of prominent personalities of a pan-European scale.

Key words: humanism, Renaissance, anthropocentrism, scholasticism, Epicureanism.

Introduction. The Renaissance, or Renaissance, is an era in the cultural history of Europe that replaced the Middle Ages and preceded the Enlightenment. In Italy, it dates back to the beginning of the 14th century (and in Europe – the 15th-16th centuries). A characteristic feature of the Renaissance is the secular nature of culture and its humanism and anthropocentrism (that is, interest, primarily, in man and his activities). At this time, there is an increased interest in ancient